

Raadsconsultatie

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Aanleiding

In een brief d.d. 27 mei 2011 aan de Tweede Kamer heeft minister Opstelten de invoering van de coffeeshopclub aangekondigd. Per 1 mei 2012 is dit beleid, bestaande uit het besloten clubcriterium en het ingezetenen criterium van kracht gegaan in de coffeeshopgemeenten in Limburg, Noord-Brabant en Zeeland. Vervolgens is het beleid in aangepaste vorm (besloten clubcriterium is vervallen) per 1 mei 2013 in heel Nederland van kracht gegaan. Minister Opstelten heeft per brief d.d. 4 februari 2013 dit landelijk beleid toegelicht. In deze brief wordt duidelijk dat het invoeren van het ingezetenen criterium geen lokale beleidskeuze is.

Kaders lokaal drugsbeleid

Op basis van deze concrete kaders kan lokaal beleid verder worden ontwikkeld.

In 2010 zijn reeds de kaders voor het drugsbeleid 2010-2020 (directiebesluit 13 september 2010) vastgesteld. Deze concretisering van het beleid is lange tijd uitgesteld, mede gezien de landelijke invoering van de coffeeshopclub. Langzaam worden de (lokale) effecten van dit landelijke beleid inzichtelijk en is het maken van lokale beleidskeuzes verantwoord.

In afwachting van nieuw landelijk coffeeshopbeleid is gewacht met nieuw lokaal beleid. Met de invoering van de coffeeshopclub is het op dit moment van belang het lokale coffeeshopbeleid te heroverwegen. Daarnaast is met deze beleidsontwikkelingen een heroverweging van het drugspreventiebeleid nodig. Binnen het programma Kloeken en Blowen is de afgelopen periode namelijk niet gericht ingezet op drugspreventie onder jongeren. De nadruk hierbij lag vooral op alcoholpreventie.

Plan van aanpak

In deze raadsconsultatie wordt de beschikbare informatie omtrent invoering aangescherpt landelijk coffeeshopbeleid aan de raad gepresenteerd. De ter discussie staande thema's betreffen het coffeeshopbeleid en de drugspreventie. Voor beide thema's worden verschillende aspecten beschreven die aan verandering onderhevig (kunnen) zijn. In april wordt tijdens de raadsvergadering over deze thema's gedebatteerd waarna lokaal coffeeshop- en drugspreventiebeleid verder wordt ontwikkeld.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Brief minister Opstelten aan Tweede Kamer	4 februari 2013
2.	Notitie drugspreventie	15 februari 2013
3.
4.
5.

Onderbouwing

■ *Algemene toelichting*

1. **Wat is kernopgave** (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

De kernopgave is het verminderen van de drugsoverlast en criminaliteit. Hiermee wordt beoogd Venlo een leefbare en veilige stad te maken waarin het prettig wonen en leven is.

2. **Relatie met programma**

De Visie Venlo 2030 geeft richting aan voor de toekomst, ook voor het veiligheidsbeleid. Het programma 'Veelzijdige stad in het groen' schetst onder andere de ambities op veiligheidsgebied voor de komende jaren. Met de aanscherping van het drugsbeleid, in het bijzonder het coffeeshopbeleid, wordt een daling van de drugsoverlast, -criminaliteit en -toerisme beoogd.

3. **Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat**

De kaders drugsbeleid beogen een vermindering van het drugstoerisme en tevens een daling van de drugsoverlast. Daarnaast wordt een daling van onveiligheidsgevoelens, een verstoring van de drugsketen en een verbetering van het imago van Venlo gerealiseerd. Het (aangescherpte) coffeeshopbeleid, de per 1 mei 2012 ingevoerde coffeeshopclub, is een belangrijk onderdeel van deze kaders.

4. **Waarom?** (Wat is de voor raadsconsultatie?)

In 2010 zijn reeds de kaders voor het drugsbeleid 2010-2020 vastgesteld. De concretisering van het beleid is lange tijd uitgesteld, mede gezien de landelijke invoering van de coffeeshopclub. Inmiddels zijn de aangepaste gedoogcriteria voor coffeeshops aangepast en conform landelijke regelgeving in Venlo ingevoerd. Langzaam worden de (lokale) effecten van dit landelijke beleid inzichtelijk en is het maken van lokale beleidskeuzes voor de langere termijn verantwoord. Door middel van deze raadsconsultatie wordt u gevraagd richting te geven aan het lokale drugsbeleid. De gemeenteraad heeft hierbij een kaderstellende rol, de burgemeester is uiteindelijk het bevoegd gezag inzake het coffeeshopbeleid.

5. **Argumentatie en onderbouwing**

Inleiding

In juli 2009 is het rapport 'Geen deuren maar daden' van de Commissie van de Donk verschenen. In dit rapport geeft de commissie advies op het gebied van het Nederlandse drugsbeleid. Zij stelt dat coffeeshops terug moeten naar waar ze oorspronkelijk voor waren

Raadsconsultatie - onderbouwing

bedoeld: kleinschalige gelegenheden waar verkoop aan de lokale gebruiker plaatsvindt. Het kabinet onderschrijft dit advies en heeft in het regeerakkoord (2010) deze aanscherping van het gedoogbeleid voor coffeeshops opgenomen.

Invoering B- en I-criterium per 1 mei 2012

Per brief van 27 mei 2011³ en 26 oktober 2011⁴ heeft het kabinet de Tweede Kamer over dit voornemen geïnformeerd. Hierin wordt de aanscherping van het gedoogbeleid verder toegelicht. Naar aanleiding van deze brieven hebben in de loop van 2011 verschillende gesprekken plaatsgevonden tussen burgemeesters van de coffeeshopgemeenten in Zuid-Nederland, waar het nieuwe beleid als eerste zou worden ingevoerd, en Minister Opstelten (Veiligheid en Justitie). Met input van deze gemeenten is door het ministerie op 20 december 2011 een operationeel plan opgeleverd. In dit plan zijn onder andere een tijdpad, beantwoording van juridische en technische vraagstukken en een communicatieplan opgenomen. Uiteindelijk is tot een gefaseerde invoering van de nieuwe criteria besloten:

Per 1 mei 2012 : invoering besloten clubcriterium en Ingezetenen criterium in de coffeeshopgemeenten van de provincies Limburg, Noord- Brabant en Zeeland.

Per 1 januari 2013: besloten clubcriterium (inmiddels afgeschaft voor heel Nederland) en ingezetenen criterium in heel Nederland van kracht

In een brief d.d. 22 december 2011 verzoekt de Minister de coffeeshopgemeenten, indien per 1 mei 2012 aanvullende handhavingscapaciteit nodig wordt geacht, voor 29 februari 2012 een lokaal operationeel handhavingsplan aan te leveren waarin de extra capaciteit wordt onderbouwd. De coffeeshopgemeenten in Limburg hebben intensief samengewerkt met de politie en het Openbaar Ministerie aan deze operationele plannen. Er is een provinciaal kader voor de politieke handhaving opgesteld waarin een extra capaciteit van 24 fte voor Limburg is meegenomen. Per brief d.d. 4 april 2012⁵ heeft Minister Opstelten vervolgens te kennen gegeven de politiecapaciteit van de (voormalige politie-) regio's Limburg- Noord en –Zuid tijdelijk uit te breiden met respectievelijk 18 en 6 fte's. Deze formatie-uitbreiding is tot 1 januari 2015 beschikbaar. Vervolgens vindt afbouw langs 'natuurlijke wijze' plaats: verminderde instroom van studenten en instroom vanuit andere eenheden.

Behalve de handhavingsstrategie is in de operationele plannen ook een communicatietraject opgenomen.

Inmiddels is, op basis van de ervaringen tijdens de proefperiode in Zuid-Nederland, het besloten clubcriterium (ledenlijst en lidmaatschap) komen te vervallen zoals minister Opstelten de Tweede Kamer (bij brief van 19 november 2012) heeft laten weten. Naar aanleiding van het nieuwe regeerakkoord 'Bruggen slaan' (29 oktober 2012) is de Aanwijzing Opiumwet per 1 januari 2013 aangepast. Het ingezetenen criterium is eveneens vanaf deze datum van kracht in de rest van Nederland.⁶

Onderzoek drugsbeleid Venlo

Begin april 2012 is de evaluatie Hektor 2010-2011 afgerond (Intraval, 2012). Behalve als evaluatie dient dit onderzoek tevens als een 0-meting voor de gevolgen van de invoering

³ TK 2010/11 24077, 259

⁴ TK 2010/12 24077, 265

⁵ Kenmerk: 2012-0000196813

⁶ Brief minister Opstelten aan de burgemeesters van de coffeeshopgemeenten, 4 februari 2013, kenmerk 349190

Raadsconsultatie - onderbouwing

van de landelijke aangescherpte gedoogcriteria coffeeshops in Venlo. De rapportage is door middel van een Raadsinformatiebrief (52) in mei 2012 aan u toegezonden.

Succesfactoren:

- De goede informatie-uitwisseling tussen partners
- Vertrouwen in partners
- Stadsbreed werken gemeentelijke handhavingspartijen (inbedding staande organisatie)
- Samenwerking straatteam met basiseenheden

Faalfactoren

- Politiecapaciteit, met name de researchcapaciteit is beperkt en onvoldoende voor langdurige onderzoeken
- (aangekondigde) invoering coffeeshopclub

Aanbevelingen

- Voorlichtingscampagne drugstoerist
- Extra handhavingscapaciteit t.b.v. invoering coffeeshopclub
- Lokale (on)mogelijkheden coffeeshopbeleid onderzoeken
- Voorlichting jongeren intensiveren
- Illegale drugshandel verder aanpakken

De effecten van de invoering van de coffeeshopclub worden door het Wetenschappelijk Onderzoeks- en Documentatiecentrum (WODC), in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie, onderzocht. Venlo is in de steekproef van dit onderzoek opgenomen. Over de opleveringstermijn van de tussenrapportage (op Zuid-Nederlands niveau ten opzichte van landelijk niveau) kan het WODC nog geen uitsluitsel aangeven. In april 2014 wordt de eindrapportage (procesevaluatie en effectberekening) verwacht.⁷

Situatie Venlo per 1 mei 2012

In Venlo is de coffeeshopclub (besloten club- en ingezetenen criterium) per 1 mei 2012 conform landelijk beleid ingevoerd. Door de (vrijwillige) sluiting van beide grenscoffeeshops (*Oase* en *Roots*) zijn er op dit moment nog 3 coffeeshops in Venlo. De huidige situatie in beeld:

Drugstoeristen

Het ingezetenen criterium heeft, na verloop van tijd, in Venlo gezorgd voor een drastische daling (80-90%) van het aantal buitenlandse drugstoeristen. Dit is mede merkbaar aan de afname van verkeersstromen.

In de eerste periode na 1 mei 2012 bleek, ondanks een communicatiecampagne, nog veel onduidelijkheid te bestaan omtrent de nieuwe regelgeving. Ondanks de invoering van het ingezetenen criterium kwamen veel niet-ingezetenen (buitenlandse drugstoeristen) toch naar Venlo om een bezoek aan de coffeeshops te brengen. De afwijzing die volgde bij de ingang van de shops zorgde in eerste instantie voor veel onrust op straat. In de loop van 2012 is het landelijke beleid bekend geworden bij de buitenlandse drugstoeristen en is de onrust door deze groep afgenomen. Begin 2013 lijkt de toestroom van buitenlandse drugstoeristen weer toegenomen, aldus de Venlose coffeeshophouders. Naar alle waarschijnlijkheid is onder andere de berichtgeving omtrent het 'vervallen van de wietpas' en (wederom) de onduidelijkheid omtrent landelijk beleid hier oorzaak van.

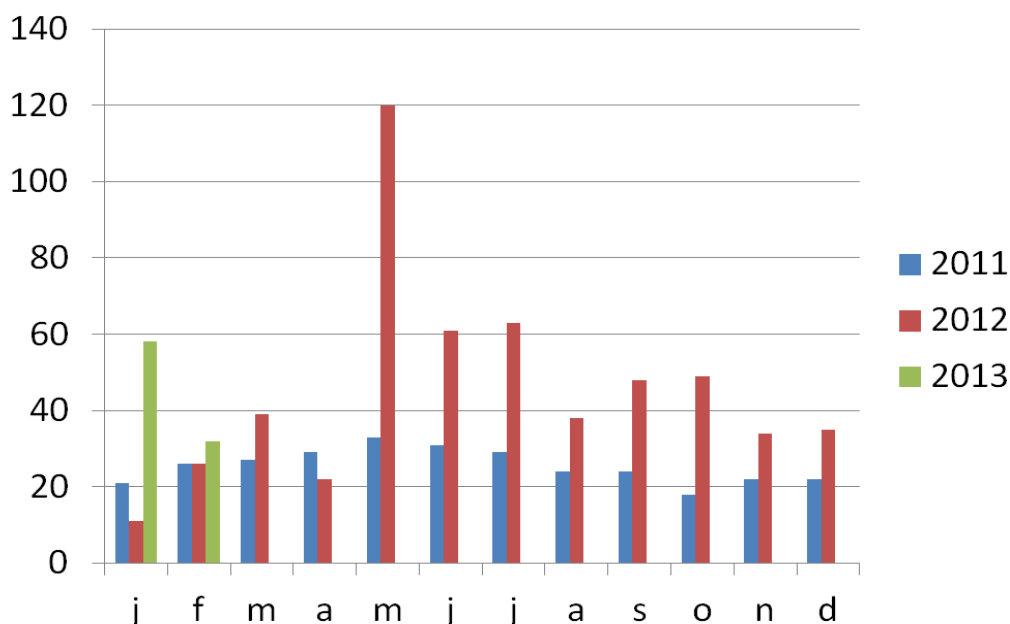
⁷ Venlo maakt onderdeel uit van de procesevaluatie. De effectberekening is niet op Venlo van toepassing aangezien de sluiting van beide coffeeshops de uitkomsten van het onderzoek kan beïnvloeden en het effect kan versterken.

Raadsconsultatie - onderbouwing

Aanpak drugsoverlast en -criminaliteit

Zoals eerder aangegeven is de politiecapaciteit in Limburg met de invoering van de coffeeshopclub tijdelijk verhoogd met 24 fte's: 18 fte's in Limburg Noord, 6 in Limburg Zuid. Van deze 18 fte's in Limburg Noord zijn er 11 ingezet voor Venlo/Venray. Deze capaciteit is flexibel en is/wordt daar ingezet waar de situatie dit vereist.

De extra politie-inzet, in combinatie met extra aandacht voor de invoering coffeeshopclub door bestuur, media, politiek en burgers, heeft aanvankelijk geleid tot een duidelijke stijging in het aantal meldingen drugsoverlast. In onderstaande grafiek is een overzicht opgenomen van het aantal drugsmeldingen dat bij de politie in binnengekomen in de periode 2011-2013.

In de grafiek is een duidelijke trend te onderscheiden. Met de invoering van de aangescherpte gedoogcriteria coffeeshops is in mei en juni 2012 een piek te zien in het aantal meldingen. Na de zomer daalt het aantal meldingen.

Het straatbeeld laat een concentratie van de problematiek zien in directe omgeving van coffeeshops Huzur en Nobody's Place in Venlo-Zuid. Hier is sprake van overlastgevende situaties als gevolg van straathandel. De problematiek wordt op dit moment met verschillende middelen door zowel politie als gemeente aangepakt. Zo pleegt het Hektor straatteam (extra) inzet op de problematiek. Daarnaast bestaat sinds 21 februari jongstleden, door het uitbreiden van het aangewezen gebied in Venlo-Zuid, de mogelijkheid in het gebied rondom de coffeeshop een verblijfsontzegging uit te reiken aan personen die enige vorm van overlast veroorzaken. Afspraken hiertoe zijn gemaakt in de Stuurgroep Veiligheid, waarin behalve de burgemeester het openbaar ministerie en de politie aanwezig zijn. Daarnaast wordt bekeken of cameratoezicht in de omgeving een ondersteunend middel kan zijn.⁸

Een vergelijkbare situatie, hoewel in mindere mate, was ontstaan in het centrum van

⁸ Deze kosten kunnen gedekt worden met de beschikbare middelen uit de motiegelden 'Hektor nieuwe stijl', gemeenteraadsvergadering, kadernota, 28 juni 2012

Raadsconsultatie - onderbouwing

Venlo. Hier was met name sprake van het door dealers aanspreken van potentiële klanten. Zij werden vervolgens meegenomen naar een locatie buiten het centrum, en daarmee buiten het cameragebied, om vervolgens over te gaan tot een transactie. Dit effect is echter de laatste periode afgezwakt. Daarnaast wordt door de politie een toename van (steeds wisselende) dealadressen gesignaleerd. Hier wordt nadrukkelijk capaciteit op ingezet.

Met de invoering van het ingezetenen criterium is er een nieuwe markt op straat ontstaan. In eerste instantie werd verwacht dat deze nieuwe markt zich met name zou richten op de buitenlandse drugstoerist. Voor deze niet-ingezetenen werd echter na verloop van tijd duidelijk wat het aangepaste beleid inhield. Hiermee daalde de toestroom van Duitse drugstoeristen met 80-90%. De overige (10-20%) buitenlandse drugstoeristen die ondanks het ingezetenen criterium toch naar Venlo komen, kunnen de coffeeshops niet bezoeken en proberen andere wegen te zoeken om aan de benodigde softdrugs te komen. Behalve de 'oude bekende' dealers komen ook veel 'first offenders' in de statistieken voor: personen die nog niet voorkwamen in de politiestatistieken. Dit betreft onder andere studenten, maar ook 'de gewone huisvrouw' en jongeren.

De vraag die op basis van voorgaande gesteld kan worden is op welke doelgroep deze nieuwe straatmarkt zich richt. Met de invoering van het ingezetenen criterium, die een drastische daling van het aantal buitenlandse drugstoeristen tot gevolg had, voorziet de straatmarkt een andere doelgroep van (soft)drugs.

Jongeren

Regelmatig worden, door straatcoaches, medewerkers van het Vincent van Gogh Instituut die buiten jongeren opzoeken en welzijnswerkers van Wel.kom, rondom de schoolcampussen in Venlo jongeren aangetroffen die een joint roken. Tevens is uit onderzoek in het centrum van Venlo (Vincent van Gogh Instituut, 2011) gebleken dat de helft van de ondervraagde jongeren (t/m 18 jaar) problematisch blowt. Hoewel het niet met cijfers is onderbouwd, bestaat het vermoeden dat dit aantal inmiddels is toegenomen. Aangezien jongeren geen coffeeshops mogen bezoeken (in verleden is gebleken dat coffeeshophouders deze gedoogregel streng naleven) is het aannemelijk dat de joints op straat worden gekocht. Van wie, is onduidelijk. Duidelijk is dat de gezondheid van de jongeren te allen tijde beschermd dient te worden. De gemeente heeft in het kader van het gezondheidsbeleid een preventieve taak. De kaders omtrent drugpreventie zijn hierin meegenomen.

Ledenaantal coffeeshops

Met de invoering van de coffeeshopclub is het ledenaantal van de coffeeshops drastisch gedaald. Enerzijds omdat de buitenlandse drugstoeristen de shops niet meer mogen bezoeken (ingezetenen criterium). Anderzijds bleken ook veel ingezetenen van Nederland de shops niet meer te bezoeken als gevolg van de registratieplicht (besloten clubcriterium).

Van de 5 coffeeshops die er voorheen in Venlo waren hadden 4 shops al een vorm van ledenregistratiesysteem. 2 shops met een ledensysteem zijn op 1 mei opgehouden te bestaan. Van de overgebleven 3 shops hebben er 2, na het vervallen van het besloten clubcriterium, een ledensysteem behouden. Met de ledencijfers van deze shops kan dus een vergelijking 'voor' en 'na' invoering van het ingezetenen criterium worden gemaakt.

Een vergelijking wordt daarom gemaakt van de grootste shop die voor 1 mei 2012 al een ledensysteem had en nu nog geopend is. Deze shop had voor de invoering van de

coffeeshopclub ongeveer 140.000 ledenpasjes uitgegeven⁹. Met de invoering van het ingezetenen criterium kon een groot deel van de klandizie (de buitenlandse drugstoeristen) de shop niet meer bezoeken. Al snel bleek een negatief neveneffect van de bewaareis uittreksel GBA¹⁰ te zijn dat ook veel ingezetenen van Nederland de coffeeshops niet meer bezochten. Het ledenaantal betrof een maand na invoering coffeeshopclub ongeveer 300. Met het laten vallen van deze GBA bewaareis in juni 2012 is getracht dit effect te corrigeren en is het ledenaantal tot december 2012 opgelopen tot ongeveer 2700 en begin maart 2013 naar 3600.

Toekomst drugsbeleid: preventie en coffeeshops

Landelijke kaders

Met de landelijke invoering van het ingezetenen criterium (1-1-2013) is veel onrust ontstaan in de verschillende coffeeshopgemeenten in Nederland. Zo wordt het beleid in Nijmegen niet gehandhaafd en is er in Amsterdam stelling genomen dit aangescherpte beleid niet uit te voeren.

Minister Opstelten heeft per brief d.d. 4 februari 2013 dit landelijk beleid toegelicht. In deze brief wordt duidelijk dat het invoeren van het ingezetenen criterium geen lokale beleidskeuze is:

'De handhaving van het ingezetenen criterium geschiedt in overleg met betrokken gemeenten en zo nodig gefaseerd, waarbij wordt aangesloten bij het lokale coffeeshop- en veiligheidsbeleid zodat er sprake is van lokaal maatwerk'.

Hiertoe dienen alle coffeeshopgemeenten een lokaal handhavingsplan in te dienen, *'.. het nieuwe coffeeshopbeleid (is) immers niet vrijblijvend'.*

In deze brief wordt eveneens duidelijk dat regulering of legalisering van cannabisteelt in strijd is met internationale verdragen en de Opiumwet, hiervoor is dan ook geen ruimte: *'Regulering of legalisering van cannabisteelt is in strijd met internationale verdragen (VN-verdragen en EU-recht) en de Opiumwet. Er is geen ruimte voor gemeentelijke initiatieven'.*

Op 1 maart jongstleden hebben de bestuurders van de (coffeeshop)gemeenten in Limburg gesproken over het coffeeshopbeleid. Hieruit is voortgekomen dat de handhaving van het ingezetenen criterium in Limburg verdere afstemming behoeft. Om die reden wordt een bestuurlijk overleg gepland met de 8 burgemeesters van de coffeeshopgemeenten in Limburg.

Lokale kaders

Op 23 november 2012 heeft de VVD fractie een open brief aan de gemeenteraad en het College verzonden. In deze brief, 'Volgende stap drugsbeleid Venlo', beschrijft ze haar inbreng omtrent dit thema. De fracties van Groenlinks en D66 hebben vervolgens een reactie geformuleerd op deze brief. De belangrijkste thema's die benoemd worden, zijn:

- Gereguleerde hennepsteelt
- Preventiebeleid jongeren
- Softdrugverkoop middels coffeeshop

⁹ Het betreft hier behalve de 'leden' die meerdere malen per week de coffeeshop bezochten, tevens de dagjestoeristen. Voor het kopen in de coffeeshop was een pasje verplicht, eenmalige bezoekers zijn dus in dit aantal opgenomen.

¹⁰ de coffeeshophouder was verplicht bij de ledenadministratie een kopie/origineel van het GBA uittreksel (bewijs van ingezetenschap) te bewaren

Raadsconsultatie - onderbouwing

In afwachting van nieuw landelijk coffeeshopbeleid is gewacht met nieuw lokaal beleid. Om die reden was de werkwijze van het programma Hektor, na afloop in 2009, met 2 jaar verlengd. Tot en met 2012 is een strikt en duidelijk drugsbeleid gevoerd waarmee het imago van Venlo als drugsstad aanzienlijk is verbeterd. De stand van zaken met betrekking tot het Hektor programma (2001-2009, verlenging 2010-2011) ziet er anno 2013 als volgt uit:

- Vastgoed: project met eigen organisatie, planning en bestuurlijke aansturing, uitvoering door projectbureau
- Handhaving:
 - Bestuurlijk: opgegaan in de staande gemeentelijke organisatie
 - Strafrechtelijk: gereserveerde politiecapaciteit ten bate van aanpak drugsoverlast en – criminaliteit
 - Hektor straatteam: inzet in Venlo/Venray (21 fte); een deel hiervan (7 fte) wordt tijdelijk ingezet op de actualiteit, voor prioriteiten die zich voordoen, zoals het grote aantal woninginbraken.
 - Rechercheteam: opgenomen in recherchecluster Venlo-Venray, prioritering gebeurt op basis van de ‘op de plank liggende’ recherchezaken; er is derhalve geen specifieke capaciteit voor drugsgerelateerde onderzoeken gereserveerd.
 - Fiscaal: de belastingdienst maakt maandelijks deel uit van het Hektoroverleg
- Coffeeshops: invoering coffeeshopclub: lokaal maatwerk nader te bepalen

Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het vastgoed- en handhavingsspoor in de betrokken organisaties zijn geborgd. Met name het lokale coffeeshopbeleid is op dit aan ontwikkeling onderhevig.

Het huidige coffeeshopbeleid maakt onderdeel uit van het kaderstellend plan dat in 2010 is vastgesteld: ‘Drugsbeleid 2011-2020. Gemeente Venlo. Voorstel kaders nieuw beleid’.

Deze kaders zijn verder uitgewerkt in 3 uitvoeringsdocumenten:

1. Plan van aanpak hennepcultuur
2. Plan van aanpak drugspreventie
3. Beleidsregels ter voorkoming en bestrijding van drugsoverlast, -handel en –productie (waaronder het coffeeshopbeleid)

Behalve deze beleidskaders en de bijbehorende uitvoeringsdocumenten zijn er nog enkele documenten die aspecten van het drugsbeleid omschrijven.

4. Beleidsregels head-, smart- en growshops (01-01-2010)
5. APV Venlo: verbod op openlijk gebruik van drugs (2.74B APV Venlo)

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat met de invoering van de coffeeshopclub het op dit moment van belang is, binnen de bovengenoemde sporen van het gehele drugsbeleid, het lokale coffeeshopbeleid te heroverwegen. Daarnaast is met deze beleidsontwikkelingen een heroverweging van het drugspreventiebeleid nodig. Binnen het programma Kloeken en Blowen is de afgelopen periode namelijk niet gericht ingezet op drugspreventie onder jongeren. De nadruk hierbij lag vooral op alcoholpreventie.

Deze ontwikkelingen geven een duidelijke richting aan het lokale drugsbeleid. Een duidelijk beleid en een strikte en consequente uitvoering hiervan komen het imago van Venlo ten goede, zoals in het verleden met(de uitvoering van) het programma Hektor al eens is gebleken.

Raadsconsultatie - onderbouwing

In onderstaande worden voor de beide ter discussie staande thema's de mogelijkheden op een rij gezet. De gemeenteraad heeft hierbij een kaderstellende rol, de burgemeester is uiteindelijk het bevoegd gezag inzake het coffeeshop- en preventiebeleid.

Lokale mogelijkheden: coffeeshopbeleid

Op dit moment zijn in Venlo 3 coffeeshops: 2 in Venlo- Zuid, 1 in Venlo- Centrum/Noord. Vanuit de doelstelling verminderen van de drugsoverlast en criminaliteit, waarmee Venlo als een leefbare en veilige stad wordt ervaren, staan op dit moment verschillende aspecten omtrent het coffeeshopbeleid ter discussie:

- Het aantal coffeeshops

Het huidige aantal coffeeshops is op natuurlijke wijze ontstaan door het sluiten van de beide grenscoffeeshops. Met het invoeren van het ingezetenen criterium is het aantal coffeeshopbezoekers flink gedaald. Daarnaast is het besloten clubcriterium en het maximum ledenaantal van 2000 komen te vervallen. Op basis van deze omstandigheden is het huidige aantal van 3 coffeeshops op dit moment toereikend.

- Locatie van de coffeeshops/ vestigingscriteria

Op dit moment zijn 2 coffeeshops dicht bij elkaar gesitueerd. De vraag is of dit wenselijk is. Mede gezien de aanwezigheid van een vestiging van het Leger des heils, precies tussen de beide coffeeshops in. In deze omgeving (Venlo-Zuid) concentreert zich op dit moment de overlastproblematiek. Een mogelijkheid is één dan wel beide coffeeshops te verplaatsen. Mede gezien de resultaten van verplaatsing van shops in het verleden, biedt dit een mogelijkheid de concentratie van problematiek in Venlo-Zuid terug te dringen. Een concrete mogelijkheid betreft het in gebruik nemen van een ander pand dat sinds enkele jaren in bezit is van een van de betreffende shophouders.

De locatie aan de grens, waar voorheen 2 coffeeshops gevestigd waren, is in eerste instantie geen mogelijkheid. Dit pand is namelijk in particulier bezit.

Uitgangspunt is in ieder geval dat de coffeeshops niet in de omgeving van een school voor voortgezet- dan wel middelbaar beroepsonderwijs zijn gevestigd. Op dit moment kan door gemeenten een grens van 250 meter worden gehanteerd (de huidige coffeeshoplocaties voldoen aan deze 'eis'). Dit is gebaseerd op een afspraak uit 2008 tussen de toenmalige ministers van BZK en Justitie en de VNG.¹¹ Dit kan gezien worden als een optioneel gedoogcriterium waarbij het gemeenten vrij staat deze afstand ruimer te hanteren.

- Commercieel versus niet-commercieel

In Venlo zijn er op dit moment 3 commerciële coffeeshops.

Een alternatief is niet-commerciële coffeeshops te gedogen: coffeeshops zonder winstoogmerk. Een dergelijke shop is gebonden aan de AHOJGI-gedoogcriteria. Een voorbeeld van een dergelijk beleid is te vinden in de gemeente Zwijndrecht. De niet-commerciële coffeeshop in deze gemeente wordt geëxploiteerd door een stichting zonder winstoogmerk. Belangrijkste doelen van de shop zijn het 'geven van voorlichting inzake verantwoord softdrugsgebruik, het verrichten van preventieactiviteiten en het voeren van een ontmoedigingsbeleid'.¹² Dit zal nader onderzocht moeten worden.

Lokale mogelijkheden drugspreventie

¹¹ 'Deze afspraak hield in dat gemeenten met een coffeeshop een afstandscriterium tot scholen (voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs) vaststellen op 250 meter tenzij kan worden aangetoond waarom dit niet mogelijk is en wordt aangegeven welke andere drempelverhogende maatregelen (bijvoorbeeld sluitingstijden) er genomen zijn', Brief minister van V&J aan de Tweede Kamer, 19 november 2012, kenmerk 321025.

¹² Gemeente Zwijndrecht, Beleidsregels niet-commerciële coffeeshops, 11 december 2011

Raadsconsultatie - onderbouwing

In het kader van gezondheidsbeleid en gezondheidspreventie heeft de gemeente een regierol. Voor wat betreft de inzet op alcohol- en drugspreventie geeft de gemeente invulling aan deze regierol in het programma Kloeken en Blowen. Het beleid dat hieraan ten grondslag ligt is in 2010 vastgesteld tot en met 2014. Hierin is als belangrijkste doelstelling opgenomen:

Het voorkomen en beperken van gezondheidsrisico's van alcohol- en druggebruik voor het individu en zijn directe omgeving en het beperken van risico op alcohol- en druggerelateerde maatschappelijke overlast.

Dit is verder uitgewerkt in de volgende deeldoelstellingen:

1. het drank- en druggebruik onder de jongeren neemt af;
2. minder jongeren beginnen met druggebruik;
3. het aantal jongeren dat voor het 16^e jaar begint met drinken neemt af;
4. jongeren zijn beter op de hoogte van de schadelijke gevolgen van alcohol- en druggebruik;
5. afname van de tolerantie bij ouders/verzorgers ten opzichte van alcohol- en druggebruik door hun kinderen.

Dit beleid vormt de kaders voor de uitvoering van Kloeken en Blowen. Binnen dit programma wordt voornamelijk ingezet op het verbreden van kennis over de gevaren van middelengebruik onder de jeugd en hun directe omgeving. De laatste twee jaar heeft het accent gelegen op alcoholpreventie.

We zien nu echter de noodzaak om steviger in te zetten op drugspreventie, op een manier die verder gaat dan de voorlichting en campagne-uitingen die uitgevoerd worden binnen Kloeken en Blowen.

In 2011 is door het Vincent van Gogh Instituut een onderzoek gehouden onder jongeren in het centrum van Venlo. Hieruit kwam naar voren dat de helft van de ondervraagden problematisch blowt. Hoewel het niet met cijfers is onderbouwd, bestaat het vermoeden bij de (outreaching) medewerkers van Vincent van Gogh Instituut dat dit aantal inmiddels is toegenomen.

- Huidige aanpak

De partners waarmee wordt samengewerkt op het gebied van jeugd en op het gebied van drugspreventie, realiseren diverse activiteiten op dit terrein.

Ook de scholen voor voortgezet onderwijs in Venlo besteden aandacht aan het thema alcohol- en drugspreventie, maar er wordt binnen het netwerk nog niet met hen samengewerkt. Het bestuur van de scholengemeenschap heeft aangegeven wel graag samen te willen werken. Concreet gaat het Valuascollege een deel van het personeel laten trainen om signalen van druggebruik en –dealen te herkennen.

- Netwerkbijeenkomst januari; cannabisgebruik

Door de regisseur overlastgevende jeugdgroepen en preventiemedewerkers van het Vincent van Gogh Instituut is op 29 januari 2013 een bijeenkomst georganiseerd met alle partners¹³ om het probleem van cannabisgebruik onder jongeren in kaart te brengen en een gezamenlijke aanpak te realiseren.

Deze goed bezochte bijeenkomst heeft opgeleverd, dat alle partners nu vanuit dezelfde bril naar het probleem kijken. De boodschap die de partners naar de jongeren zullen uitdragen is eenduidig, namelijk: een joint roken mag gewoon niet. Cannabis is schadelijk en gebruik is illegaal onder de 18 jaar.

¹³ Straatcoaches, politie (o.a. jeugdagenten), GGD, jongerenwerk Wel.kom, beleidsmedewerkers

Raadsconsultatie - onderbouwing

Geconcludeerd werd, dat de aanpak van de overlast door jongeren rondom de wietpas en de gevolgen hiervan stadsbreed opgepakt dienen te worden. Indien er sprake is van overlast van een groep in de wijk dan dient dit op wijkniveau opgepakt te worden.

Er is naar aanleiding van deze bijeenkomst gekeken waar het huidige aanbod van maatregelen van de betreffende organisaties te kort schiet. Op het moment dat een jongere aangetroffen wordt met drugs is er onvoldoende capaciteit om een goede follow up te geven richting de jongere zelf, de ouders en verdere omgeving.

Alle aanwezige partners onderschrijven de noodzaak om een jongere die gezien wordt met drugs goed te begeleiden. Een gesprek met de ouders en de jongere, een gesprek met de school en het inzetten van de politie zijn stappen die nodig zijn. Belangrijk is dat jongeren leren inzien dat het gebruiken van drugs schadelijk is en dat ze leren “nee” zeggen tegen de groep waar ze deel van uitmaken.

- Plan van aanpak

Op de netwerkbijeenkomst zijn er een aantal gezamenlijk uitgangspunten benoemd, die aan de basis liggen van een geslaagde aanpak.

1. Communicatie

Alle partners dragen dezelfde boodschap uit. Dit kan afhankelijk van de functie op verschillende manieren.

- Jongeren

De jongeren zelf maken in grote mate gebruik van social media en kunnen via die weg bereikt worden door de partners (straatcoaches, jongerenwerkers, outreachend medewerkers Vincent van Gogh Instituut) Hier gaat het ook vooral om het weerbaar maken van jongeren door hen de schadelijke gevolgen van middelengebruik te laten inzien en door hen te leren “nee” te zeggen tegen (groepen) vrienden.

- Omgeving van de jongeren

De omgeving van de jongeren moet op een andere manier benaderd worden. Organisaties moeten bewust gemaakt worden van de rol die zij in deze hebben. Het moet voor henzelf duidelijk zijn waarom jongeren geen middelen moeten gebruiken, maar zij moeten ook de boodschap dat middelengebruik niet mag, duidelijk naar de jongeren uitdragen.

2. Ouders moeten betrokken worden

Hoewel ouders ook deel uit maken van de omgeving van de jongen, zijn zij zo'n belangrijke speler in dit veld, dat aan hen extra aandacht moet worden gegeven. Zij dienen persoonlijk betrokken te worden indien er sprake is van druggebruik door hun kind of als hun kind overlast veroorzaakt als gevolg van druggebruik.

3. Wijkniveau

Belangrijk is om in kaart te brengen welke netwerken op het terrein van de (informele) zorg er al functioneren op wijkniveau.

Verder is het belangrijk om te kijken naar vindplekken (o.a. hangplekken) van jongeren in de wijken. Ook in de wijken zijn scholen de belangrijkste partner

4. Versterken keten

De partners hebben verschillende rollen. Docenten, straatcoaches en jongerenwerk bijvoorbeeld spreken jongeren die drugs gebruiken aan en moeten hen doorverwijzen naar organisaties die actief zijn op het gebied van preventie (zoals Vincent van Gogh Instituut of GGD).

Raadsconsultatie - onderbouwing

- **Concreet**

De gemeente heeft een taak op het gebied van drugsbeleid, jeugdbeleid, openbare orde, gezondheid en gezondheidspreventie en overlastgevende jeugdgroepen. De regierol sluit bij al deze uitgangspunten prima aan. Voorgesteld wordt om de regie voor drugspreventie bij de gemeente neer te leggen, bij de regisseur overlastgevende jeugdgroepen. Dit is een voor de hand liggende keuze, omdat hij het meeste zicht heeft op het thema. Hij is partner in of voorzitter van de diverse jeugdoverleggen en kan vanuit die rol sturing geven aan de betrokken organisaties.

Om de rol naar de jongeren en naar de ouders waar te kunnen maken, is het wenselijk dat zowel de straatcoaches en de outreachend medewerker van Vincent van Gogh Instituut hiervoor extra ruimte krijgen.

Samenvattend

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat met de invoering van de coffeeshopclub het op dit moment van belang is, binnen de bovengenoemde elementen van het gehele drugsbeleid, het lokale coffeeshopbeleid en het preventiebeleid te heroverwegen.

Concrete aspecten van beide thema's die ter discussie staan:

Coffeeshops

- Het aantal coffeeshops: de huidige 3 shops zijn toereikend voor de huidige situatie: is deze situatie wenselijk?
- Locatie van de coffeeshops: is het verplaatsen van 1 dan wel meerdere shops wenselijk? Zijn er concrete vestigingscriteria te benoemen?
- Commerciële versus niet-commerciële coffeeshop

Drugspreventie

- Pilot voor 1 jaar
 - Extra inzet outreachend medewerkers Vincent van Gogh Instituut
 - Extra capaciteit straatcoaches

Naar aanleiding van het debat worden de kaders die u aan de burgemeester meegeeft omtrent nieuw coffeeshopbeleid en preventiebeleid meegenomen in de verdere beleidsontwikkeling. De burgemeester is uiteindelijk het bevoegd gezag in deze.

6. **Welke** externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

De belangrijkste partners met betrekking tot het coffeeshopbeleid zijn de politie-eenheid Limburg en het Openbaar Ministerie. Met de burgemeester vormen zij de lokale driehoek die coffeeshops, middels het vaststellen van beleid, gedoogd. Beide partners nemen deel aan de beeldvormende raadsvergadering.

7. **Financiële paragraaf**

In afwachting van nieuwe beleidsontwikkelingen heeft u op 28 juni 2012 een amendement aangenomen:

'De invoering van de wietpas heeft een nieuwe realiteit gecreëerd met betrekking tot de

Raadsconsultatie - onderbouwing

bestrijding van drugsoverlast in onze gemeenten. Dit vraagt om een doorontwikkeling van het programma Hektor. Om de tijd te overbruggen tot de implementatie van Hektor Nieuwe Stijl, wordt eenmalig een budget van € 250.000,- ter beschikking gesteld'.

Deze motiegelden kunnen tijdens de overgangperiode eenmalig worden ingezet voor de eventuele kosten die met de uitvoering van nieuw beleid worden gemaakt:

- Kosten camera Venlo-Zuid
- Kosten verplaatsing coffeeshops
- Kosten pilot drugspreventie

Het is wenselijk dat het beleid na deze overgangperiode voortgezet kan worden. Hier zijn echter op dit moment geen financiële middelen voor beschikbaar.

8. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	+ of – of n.v.t.
Juridische aspecten en wettelijk kader	-
Financiële risico's en aspecten	-
Economische risico's	-
Maatschappelijke risico's	-
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	-
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	-
Overige strategische risico's	-

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

n.v.t.

9. **Vervolprocedure**

Naar aanleiding van het debat in de gemeenteraad worden het coffeeshopbeleid en het preventiebeleid, in afstemming met de betrokken partners, herijkt. De raad wordt hierover geïnformeerd.